

Pioniers gezocht voor doorbraak digitale diabeteszorg

Een stille ziekte met grote gevolgen. Diabetes type 2 treft al meer dan een miljoen Nederlanders. De toename van het aantal patiënten zet de zorg steeds verder onder druk. Het digitale begeleidingsprogramma DiavantisWijze(r) moet daar fundamenteel verandering in brengen.

DiavantisWijze(r) wil het onderscheid maken door standaardzorg om te buigen naar persoonlijk maatwerk met meer regie voor de patiënt zelf. Aan Rijksuniversiteit Groningen is inmiddels wetenschappelijk onderzoek gestart. Daarvoor worden mensen gezocht met diabetes type 2 en prediabetes die hun ervaringen willen delen. Hun inzichten kunnen het verschil maken.

Het gevecht van Piet-Jan Coremans uit Sneek duurde enkele decennia. Ondanks de diagnose 'diabetes type 2' had hij niet door wat er in zijn lichaam gebeurde. Hij slikte wat een arts hem voorschreef en hield zijn bloedwaarden bij. Ondertussen deed de sluipmoordenaar 'suikerziekte' zestien jaar lang zijn verwoestende werk. Opeens was Piet-Jan zijn gezichtsvermogen bijna kwijt en ternauwernood konden zijn voeten gered van amputatie. "Door te doen alsof een pilletje en gegevens bijhouden genoeg was, hield ik mezelf voor de gek. Ik besepte het niet."

Inzicht delen

Een zoektocht in medisch Amerika gaf hem inzicht in wat diabetes met zijn lichaam deed en hoe hij weer grip kon krijgen op zijn leven. En het besef dat deze aanpak ook voor anderen van betekenis kon zijn. „De schade in mijn lichaam kan ik niet meer herstellen, maar het inzicht kan ik wel delen. Want diabetes type 2 is geen standaardziekte. De oorzaak en de uitwerking verschillen per persoon. Het vraagt om maatwerk, dagelijkse aandacht en begeleiding om gezonder ouder te worden en, waar mogelijk, toe te werken naar een leven met minder of geen medicatie.” Het leidde tot de oprichting van Diavantis, waarmee Coremans zijn persoonlijke ervaringen vertaalde naar een bredere aanpak voor mensen met diabetes type 2.

Boudewijn Baks, directeur van Diavantis: „Er zijn nu al 1,1 miljoen mensen in Nederland met Diabetes type 2 en er komen er ieder jaar 55.000 bij. “Uit recent onderzoek blijkt zelfs dat meer dan 400.000 Nederlanders diabetes type 2 hebben zonder het zelf te weten. De druk op onze zorg neemt steeds verder toe. Het is onmogelijk al die (toekomstige) patiënten met diabetes type 2 te helpen zonder digitale zorg. De urgentie is enorm. Zoals Piet-Jan helaas zelf heeft ervaren: als je niets doet, is diabetes type 2 een sluipmoordenaar. Suikerziekte klinkt bijna vriendelijk, als je beseft hoe groot de schade aan bloedvaten en zenuwen kan zijn, met kans op nierschade, zenuwpijn, hart- en vaatziekten en amputatierisico. Met DiavantisWijze(r) willen we mensen inzicht en regie geven over hun leven en tegelijk de druk en de stijgende kosten op de zorg verminderen. De verantwoordelijkheid ligt bij iedere patiënt zelf, maar je moet mensen wel helpen. DiavantisWijze(r) gaat uit van de vraag: 'wat kun jij zelf doen om beter te worden?' Als dat je aanspreekt, vragen wij je ons nu te helpen bij de ontwikkeling van het programma.”

Vorig jaar is met Europese subsidie via SNN het wetenschappelijk onderzoek gestart. Boudewijn Baks: „We weten dat de strijd tegen diabetes type 2 maatwerk vereist. De ontwikkeling van de app-technologie is een wetenschappelijke uitdaging. We moeten kunnen aantonen dat de app werkt

voor veruit de meeste mensen, hoe verschillend de oorzaak of de uitwerking ook is. Daarom hebben we de samenwerking gezocht met experts in digitale zorgtechnologie en met wetenschappers die het programma en de app kunnen onderbouwen en valideren.”

Onderzoeksleider op de faculteit Science en Engineering van Rijksuniversiteit Groningen is Adjunct-hoogleraar Robotica in de zorg, Elisabeth Wilhelm. Samen met onderzoeker Fatemeh Omid is ze verantwoordelijk voor de wetenschappelijke keuzes en onderbouwing van de app. „Het doel is technologie te vinden die een goede afspiegeling van de bevolking in kaart brengt, met al haar verschillende kenmerken. De mensen die meedoen in het onderzoek vormen die afspiegeling. Ze bieden ons noodzakelijk inzicht in een complexe mix van data: leeftijden, leefstijl, beweging en voeding, medische kenmerken, fysieke en mentale inzichten. Om die data naar een app te kunnen programmeren, heb je eerst zoveel mogelijk verschillende patiënten nodig die bereid zijn hun gegevens met je te delen. Met hun hulp kunnen wij tot een grondige wetenschappelijke analyse komen, die de basis vormt voor een betrouwbare app.”

In een wetenschappelijk onderbouwde app met persoonlijk maatwerk, ligt de crux benadrukt ervaringsdeskundige Piet-Jan Coremans. „Mensen willen zich gehoord voelen. Het gaat erom mensen digitaal mee te nemen in zelfwillendheid, regie leren nemen, leren wat het is anders te leven, wat voor jou gezonder eten betekent, leven zonder stress en de weg vinden naar een medicijnarm of medicijnvrij leven.”

Persoonlijk onderscheidend

De app combineert taal, technologie, sociaal gemak en kunstmatige intelligentie. Danny

Brugman van Elastique Health in Emmen, bedenker en ontwikkelaar van digitale concepten, is vanaf dag 1 bij het programma en de app DiavantisWijze(r) betrokken. „Gebruikers moeten hun persoonlijke meetbare data zoals bloedsuikerwaarden, lichamelijke beweging, eetgedrag, slaapritme en emotionele gesteldheid dagelijks bijhouden. Op basis daarvan krijgen ze op maat gemaakt inzicht en persoonlijke ondersteuning. De digitale 'buddy' leert de gebruiker de verbanden te zien tussen de data en welk effect het op het lichaam heeft. De gebruikersdata worden met behulp van kunstmatige intelligentie gebruikt om het programma verder te optimaliseren. Daarnaast worden gebruikers via de app ondersteund om ook makkelijk in contact komen met een menselijke buddy, een hulplijn of professionele hulp als dat gewenst is.”

DiavantisWijze(r) moet uitgroeien tot een door de zorg vergoed, digitaal en persoonlijk begeleidingsprogramma voor mensen met diabetes type 2 en prediabetes. Het programma onderscheidt zich door de wetenschappelijke onderbouwing en ze voor een brede groep toegankelijk moet zijn. De volgende stap kan alleen worden gezet met hulp van mensen die nu willen meedoen. Pioniers die bereid zijn hun dagelijkse ervaringen te delen met onderzoekers van Rijksuniversiteit Groningen. Hun inbreng is cruciaal om te bepalen of deze nieuwe vorm van zorg daadwerkelijk het verschil kan maken. Aanmelden kan via info@diavantis.nl

www.diavantis.nl